

RAPORTUL PRIVIND REALIZAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA ACORDULUI DE ASOCIERE RM-UE 2017-2019

Semestrul I, anul 2019

Raportul privind realizarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE (PNAAA) în Semestrul I al anului 2019 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 și se referă la acțiunile cele mai importante planificate pentru perioada respectivă, inclusiv restanțele înregistrate.

Informația detaliată privind realizarea măsurilor poate fi accesată pe platforma online de raportare PlanPro.

Evaluarea cantitativă a nivelului de realizare a PNAAA pentru perioada de raportare indică implementarea acestuia în proporție de **48,83%**. Astfel, din totalul de **129 acțiuni**, inclusiv cu caracter continuu au fost **realizate 63** și **nerealizate 66**. În conformitate cu metodologia aplicată sunt contabilizate doar acțiunile realizate și nerealizate din ansamblul măsurilor planificate pentru Semestrul I 2019, inclusiv cu caracter continuu (care au un indicator de performanță sau au atestat o evoluție în perioada de referință).

CUPRINS

TITLUL II. DIALOG POLITIC ȘI REFORME, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE	3
TITLUL III: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE	7
TITLUL IV: COOPERARE ECONOMICĂ ȘI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ	8
TITLUL V COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ (DCFTA)	20
TITLUL VI: ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL	30

TITLUL II. DIALOG POLITIC ȘI REFORME, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE

Total acțiuni – 32 (inclusiv 28 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate – 24

Numărul de acțiuni nerealizate – 8

Nivelul de realizare a acțiunilor - 75%

În prima jumătate a anului 2019, **dialogul politic RM-UE** a fost dominat de câteva subiecte majore precum alegerile parlamentare, constituirea noului guvern de la Chișinău și aniversarea a 10 ani de la lansarea Parteneriatului Estic.

În paralel cu derularea procesului de formare a coaliției de guvernare, dialogul politic RM-UE a continuat, inclusiv în marja evenimentelor multilaterale dedicate aniversării a 10 ani de la lansarea Parteneriatului Estic (PaE), precum Reuniunea Funcționarilor de nivel Înalt ai PaE (SOM) din 11 aprilie, Bruxelles; Reuniunea miniștrilor afacerilor externe din PaE și Grupul de la Vîșegrad (V4) din 6-7 mai, Bratislava; Reuniunea miniștrilor afacerilor externe din PaE și UE din 13 mai și Evenimentul de nivel înalt dedicat celor 10 ani ai PaE din 14 mai, Bruxelles, la care a participat și prim-ministrul RM, Pavel Filip.

UE a jucat un rol activ în consultările pe marginea situației politice din Republica Moldova, în particular în contextul vizitei Comisarului European pentru Politica de Vecinătate și Negocieri pentru Extindere Johannes Hahn la Chișinău pe 3 iunie. O dată cu intrarea în exercițiul funcției a Guvernului condus de Maia Sandu dialogul politic a cunoscut o intensificare *in crescendo*. Pe 19 iunie, Comisarul Johannes Hahn, a întreprins o nouă vizită de lucru la Chișinău, iar prim-ministrul Maia Sandu a vizitat instituțiile europene de la Bruxelles pe 4 și 24 iulie. Desfășurarea acestor vizite a marcat reluarea dialogului politic RM-UE, precum și a discuțiilor cu privire la cooperarea sectorială RM-UE.

În cadrul prim-ministrului RM la Bruxelles din 24 iulie, au fost semnate trei acorduri de finanțare între Guvernul RM și Comisia Europeană pentru consolidarea supremației legii și mecanismelor anticorupție (ENI/2018/041-244 – 8,9 milioane EURO), pentru susținerea economică incluzivă a regiunilor focale ale RM (ENI/2018/041-300 – 23,5 milioane EURO) și pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE (ENI/2018/041-302, ENI/2018/041-547 – 10,7 milioane EURO). Totodată, Comisia Europeană a anunțat reluarea sprijinului bugetar acordat RM, alocând suma de 14,54 milioane de euro pentru a susține implementarea prevederilor DCFTA, finanțarea programelor de educație și formare profesională și punerea în aplicare a Planului de acțiune pentru liberalizarea regimului de vize.

În contextul implementării PNAAA 2017-2019 și în particular a obiectivului (e) din Dialogul Politic, privind *consolidarea respectării principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernante, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, precum și contribuirea la consolidarea reformelor politice naționale*, pentru instituirea unui sistem eficace de protecție a martorilor și acordarea garanțiilor necesare în vederea protejării martorilor de intimidări și amenințări fizice, a fost aprobat de Guvern proiectul actului normativ privind reglementarea schimbării identității persoanelor protejate. Revizuirea cadrului de funcționare și organizare al Inspectoratului General al Poliției prin descentralizarea în conformitate cu principiile stabilite de reforma administrației publice centrale, planificată pentru trimestrul I 2019, este restanță.

Din rîndul acțiunilor planificate pe dimensiunea **reformei interne**, se raportează consolidarea

capacităților de prim-răspuns a subdiviziunii specializate CBRN din cadrul MAI, care din februarie 2019 dispune de un laborator mobil echipat cu cele necesare pentru cercetarea în siguranță a locului afectat de substanțe chimice, biologice, radiologice sau nucleare.

La capitolul *dezvoltarea, consolidarea și creșterea stabilității și a eficacității instituțiilor democratice și a statului de drept*, constituie o restanță modificarea legii cu privire la Avocatul Poporului în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția, proiectul de lege aflându-se la etapa de definitivare, înainte de înregistrarea la Cancelaria de Stat.

Tot în această perioadă, la compartimentul **reforma justiției**, au fost derulate o serie de acțiuni cu caracter continuu pentru îmbunătățirea capacităților de documentare eficientă și promptă a cazurilor de tortură și rele tratamente, dar și pentru asigurarea recrutării și promovării procurorilor. Astfel, Institutul Național al Justiției (INJ) a organizat 2 cursuri de instruire în domeniul prevenirii torturii și relelor tratamente cu participarea a 53 procurori și judecători, iar Consiliul Superior al Procuraturii (CSP) a asigurat desfășurarea procedurilor regulamentare de numire în funcția de procuror a 12 dintre candidații care au promovat examenul de capacitate în cadrul INJ și promovarea în funcție a 7 procurori, dintre care 3 urmare evaluării performanțelor (una ordinară și două extraordinare) și 4 prin procedură simplificată.

În scopul monitorizării implementării **Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție 2017-2020 (SNIA)**, în semestrul curent a fost elaborat Raportul de monitorizare și evaluare a SNIA pentru anul 2018. Acesta a fost audiat public, pe 7 iunie, în cadrul ședinței Grupului de Monitorizare 3, responsabil de „Justiție și autorități anticorupție” – pilonul III, „Curtea de Conturi” – pilonul V și „Avocatul Poporului” – pilonul VI, și a cuprins analiză cantitativă și calitativă a realizărilor înregistrate (rata de realizare a acțiunilor planificate pentru 2018 ≈ 44%) și acțiunile identificate pentru soluționarea provocărilor întâmpinate de instituțiile implementatoare (53 autorități publice centrale și 29 autorități publice locale).

Procuratura Generală a continuat **investigarea fraudelor bancare**, cu scopul recuperării banilor deturnați, fiind expediate în judecată trei cauze penale. Două dintre ele pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 239 CP, cu un prejudiciu material în sumă de 126.869.723 MDL și 5.000.000 MDL, iar a treia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) CP prin însușirea ilicită a mijloacelor financiare în sumă de 1.979.564.116 MDL și spălare de bani în sumă de 94.608.000 MDL. În paralel, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) efectuează investigații financiare paralele conform delegațiilor dispuse de către organul de urmărire penală. La 1 iulie, în procedura organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție se aflau 22 cauze penale ce țin de fraudele bancare, 8 cauze penale cu vizarea a 14 învinuiți urmînd a fi finisate pe parcursul anului curent.

Cu referire la domeniul **Politicii de Securitate și Apărare Comună** a UE, în perioada de referință a fost asigurat procesul de prelungire a detașării celor doi reprezentanți ai Armatei Naționale la misiunea EUTM Mali pentru perioada 1 aprilie 2019 – 31 septembrie 2019.

Reprezentanții instituțiilor naționale au participat la prima reuniune a Panelului pe Securitate, Politica de Securitate și Apărare Comună și Protecție Civilă din cadrul Parteneriatului Estic, care s-a desfășurat la 17 mai, la Bruxelles, dar și la un șir de evenimente de instruire și formare în domeniul PSAC organizate de Colegiul European de Apărare și Securitate în cooperare cu state membre UE. În perioada 04 – 08 februarie, MAEIE a contribuit la organizarea unui curs de instruire în domeniul

PSAC la Chișinău.

A continuat convergența treptată în domeniul politicii externe și de securitate. Pe parcursul perioadei de raportare, RM s-a aliniat la 17 decizii PESC și la 26 declarații/discursuri ale UE, iar în cadrul ONU s-a aliniat poziției UE expuse în 102 declarații (discursuri). De asemenea, au fost coordonate 80 de alinieri ale RM la declarațiile UE cu privire la respectarea principiului suveranității și integrității teritoriale, inviolabilității frontierelor, aflate pe agenda OSCE în cadrul Consiliului Permanent și Forumului pentru cooperare în domeniul securității.

Totodată, în perioada de raportare au fost finalizate negocierile pe marginea aranjamentelor de implementare a Acordului UE-RM cu privire la procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate, care a intrat în vigoare pe 1 ianuarie 2018.

Au fost întreprinse o serie de acțiuni pentru consolidarea cooperării în contextul combaterii proliferării armelor de distrugere în masă, precum și materialelor și mijloacelor de livrare a acestora, printre care participarea la prima ședință a Grupului de Lucru INTERPOL Geiger pentru Regiunea Mării Negre (26 – 27 martie, București), un proiect pilot în materie de prevenire și combatere a amenințărilor CBRN care reunește reprezentanți internaționali ai organelor de ocrotire a normelor de drept. De asemenea, reprezentanții autorităților naționale au participat la cea de-a VII-a reuniune a punctelor naționale focale pe marginea Inițiativei UE privitor la Centrele de Excelență pentru diminuarea riscurilor CBRN (12 – 14 iunie, la Bruxelles) și la întrevederea trilaterală dintre Republica Moldova, Ucraina și Georgia pe subiectul fortificării securității regionale pe linia prevenirii și combaterii traficului ilicit de materiale CBRN și a armelor de distrugere în masă.

Pe 1 februarie în incinta MAE IE a avut loc ședința grupului de lucru interdepartamental privind finalizarea procesului de elaborare și aprobare a proiectului Strategii naționale în domeniul neproliferării armelor de distrugere în masă și de atenuare a amenințărilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN) și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. În trimestrul II, proiectul și planul Strategiei a fost remis spre avizare la Guvern.

În procesul de **reglementare transnistreană**, în semestrul 1 al anului 2019, s-a observat o menținere constantă a dialogului la nivelul grupurilor de lucru sectoriale, în acest sens având loc 12 ședințe. În rezultatul interacțiunii la nivelul experților de profil de pe ambele maluri ale Nistrului, s-a reușit semnarea în procesul de negocieri a Acordului adițional la contractul privind transportarea trimiterilor poștale și a Protocolului adițional la Decizia cu privire la ”principiile reluării plenare a circulației trenurilor marfare prin regiunea transnistreană.”

Pe parcursul perioadei de referință negociatorul-șef din partea Chișinăului a avut o întrevedere cu reprezentantul special al Președinției în exercițiu a Italiei la OSCE, 9 întrevederi cu șeful Misiunii OSCE în Moldova (dintre care 2 la nivel de șef al Biroului politici de reintegrare), 3 întrevederi cu reprezentanții delegației UE la Chișinău, 3 întrevederi cu reprezentanții Federației Ruse, o întrevedere cu Directorul Oficiului pentru Europa de Est din cadrul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, 2 întrevederi cu reprezentanți ai Ambasadei SUA.

În perioada de referință, cu suportul Vicepremierului pentru reintegrare au fost promovate 5 acte normative, după cum urmează: HG nr. 212/2019 „Cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2019”; HG nr. 226 /2019 „Pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1001/2001 cu privire la declararea mărfurilor de către agenții economici din raioanele de est ale

Republicii Moldova”; HG nr.275/2019 „Pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1232/2016 cu privire la unele aspecte de introducere a produselor petroliere prin frontiera de est”; HG nr. 286 /2019 „Pentru aprobarea Instrucțiunilor cu privire la certificarea faptelor de stare civilă produse și consemnate în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender”; HG nr. 288 /2019 „Cu privire la modificarea punctului 2/1 din Hotărârea Guvernului nr.960/2017 pentru punerea în aplicare a Legii nr.109/2017 privind unele măsuri de control la trecerea frontierei, de control vamal și privind asigurarea regimului fiscal în cadrul controlului comun la unele puncte de trecere a frontierei de stat moldo-ucrainene.”

Pe parcursul lunii mai 2019 au avut loc 3 ședințe ale Comisiei de selectare a proiectelor de infrastructură socială în cadrul EU-CBM V (Măsurile de Promovare a Încrederii), unde din totalul de 74 de proiecte evaluate au fost aprobate pentru implementare pe parcursul anului 2019 a 12 proiecte eligibile, dintre care 8 cu un buget între 40 și 80 mii de euro per proiect și 4 proiecte cu un buget de până la 125 mii de euro.

În perioada de referință, la inițiativa Viceprim-ministrului pentru reintegrare și a Biroului, au avut loc 35 ședințe de lucru interinstituționale, cu abordarea diferitor probleme ce țin de problematica transnistreană (ședințe preparatorii înainte de reuniunile grupurilor de lucru sectoriale, aspecte din domeniul educațional, identificarea unor mecanisme de schimburi informaționale în dialogul Chișinău-Tiraspol, tema autovehiculelor cu plăci din regiunea transnistreană, problema fermierilor din r-nul Dubăsari, domeniul comunicațiilor și serviciilor poștale, drepturile omului, protecția datelor cu caracter personale, reîntregirea familiei etc.), fiind coordonate pozițiile și determinați pașii necesari de întreprins.

Biroul politici de reintegrare a întreprins acțiuni pe dimensiunea transnistreană ce țin de prelungirea termenului de aprovizionare a agenților economici cu produse petroliere, de traversarea punctelor de trecere a frontierei de stat fără perceperea taxelor fiscale, alocarea a 15 milioane lei pentru implementarea a 35 proiecte de dezvoltare social-economică din zona de securitate, precum și organizarea cursurilor de instruire pentru specialiștii din cadrul instituțiilor medicale și ONG-urilor din stânga Nistrului.

Pe 13 martie 2019 a avut loc o nouă ședință a grupurilor de lucru pentru drepturile omului în cadrul căreia s-au abordat dificultățile cu care se confruntă persoanele cu dezabilități și drepturile ce se impun a fi garantate acestora.

Oferirea de către Bruxelles a instrumentelor de facilitare a comerțului cu UE a permis atragerea unui număr mai mare de agenți economici din regiune în câmpul legal al RM, până la moment circa 2580 de antreprenori fiind luați la evidența Agenției Servicii Publice, circa 55.98% din totalul exporturilor regionale au avut loc pe piețele statelor-membre ale UE, și respectiv, din UE cota importului de mărfuri fiind din 32,73%. În total, agenții economici din regiunea transnistreană au primit pe parcursul primelor 5 luni ale anului 2019 peste 4259 de certificate pentru realizarea activităților comerciale, dintre care certificate de proveniență a mărfii 2742, EUR1.EU 726, CT-1 2178, C 1765.

TITLUL III: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE

Titlu III JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE

Total acțiuni: **16**

Numărul de acțiuni realizate - **11**

Numărul de acțiuni nerealizate - **5**

Nivelul de realizare a acțiunilor - **68,75%**

În contextul asigurării asistenței și **protecției victimelor traficului de ființe umane** de către serviciile competente, în perioada de referință, Centrele prestatoare de servicii sociale specializate au acordat asistență la 44 de victime ale traficului de ființe umane (30 adulți și 14 minori).

De asemenea, a fost menținută o **cooperare** activă cu Centrul european de combatere a criminalității informatice (EC3) din cadrul **Europol**. Astfel, în perioada de referință au fost prelucrate 1237 de mesaje (intrări – 288 și ieșiri – 949). Adicional, au fost organizate 5 operațiuni care au avut drept scop combaterea fenomenelor ce țin de comercializare prin intermediul internetului a bunurilor contrafăcute, fraudă online, exploatarea sexuală a minorilor prin intermediul internetului, precum și a unor activități ilicite aferente proprietății intelectuale.

Pe dimensiunea **migrației, azilului și gestionării frontierelor**, este în proces de elaborare Raportul analitic al Profilului Migrațional Extins (PME) al Republicii Moldova pentru perioada 2016 – 2018.

Pe parcursul semestrului I al anului 2019, Institutul Național al Justiției a organizat 2 activități de formare în domeniul migrației și azilului (seminarul „Standarde universale de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului” din 29 martie și cursul „Nediscriminare și egalitate” din 5 iunie) contribuind la instruirea a 51 de judecări și procurori. În aceeași perioadă, peste 80 de angajați ai BMA și 38 de angajați ai Poliției de frontieră au participat la cursuri de scurtă durată privind migrația ilegală, evidența străinilor, gestionarea riscurilor și a situațiilor de criză legate de securitate, inclusiv terorism ș.a.

Pe parcursul semestrului I 2019 a fost inițiat dialogul cu privire la încheierea unui Acord de colaborare cu Republica Federală Germania în domeniul migrației de muncă.

Regimul fără vize cu UE pentru cetățenii RM, deținători ai pașapoartelor biometrice, a marcat la 28 aprilie 2019 5 ani de implementare. Din 28 aprilie 2014 până la 31 martie 2019, **2.019.499** de cetățeni moldoveni, deținători de pașapoarte cu date biometrice, au călătorit în spațiul Schengen. Cu ocazia acestei aniversări, MAEIE a asigurat informarea cetățenilor privind drepturile și obligațiile care reies din regimul de călătorii în spațiul Schengen, precum și regulile de intrare și de ședere pe teritoriul statelor din zona Schengen, inclusiv cele care aplică regulile Schengen, inclusiv prin intermediul unui video și a materialelor informative distribuite cetățenilor.

În vederea asigurării schimbului de informații în domeniul **prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului**, în adresa organelor competente au parvenit 226 de solicitări de informații și expediate 191 de răspunsuri. De asemenea, în scopul eficientizării comunicării interinstituționale, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a semnat acorduri de cooperare cu Banca Națională a Moldovei și Serviciul de Informații și Securitate (SIS).

În contextul **prevenirii și combaterii terorismului**, SIS a asigurat actualizarea continuă a masivelor informaționale. Totodată, în cadrul schimbului de informații, în adresa serviciilor speciale din statele partenere au fost remise sinteze și date de interes comun cu privire la riscurile și amenințările identificate în domeniul prevenirii și combaterii terorismului în Republica Moldova. În perioada de referință, SIS a emis 3 ordine de actualizare a listei persoanelor și entităților implicate în activități teroriste care figurează inclusiv pe listele ONU și UE.

În scopul consolidării structurilor interne responsabile de colaborarea națională și internațională pe segmentul prevenirii și combaterii terorismului, în perioada de referință au fost realizate 53 instruiți specializate, teste, ședințe de lucru pentru sectorul de stat și privat în vederea explicării, verificării și evaluării mecanismelor naționale de reacție și gestionare a situațiilor de criză teroristă. De asemenea, reprezentanții SIS au participat la evenimente regionale și internaționale pe problematica drepturilor omului în lupta împotriva terorismului.

Printre **acțiunile restante**, menționăm neaprobarea **Strategiei naționale antidrog** pentru perioada 2019-2026, precum și nerealizarea extinderii **Sistemului de recunoaștere facială** în activitatea poliției.

TITLUL IV: COOPERARE ECONOMICĂ ȘI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ

Total acțiuni - 42

Numărul de acțiuni realizate - 15

Numărul de acțiuni nerealizate - 27

Nivelul de realizare a acțiunilor - 35,71%

Reforma administrației publice

Total:1

Realizate:1

În perioada de referință au continuat acțiunile aferente procesului de reformare a administrației publice la nivel central.

Noul Cod administrativ, adoptat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a intrat în vigoare începând cu 01.04.2019 și va reglementa activitatea instituțiilor administrației publice, relațiile interinstituționale, precum și relațiile dintre instituții și cetățeni.

De asemenea, au fost elaborate informații privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare 2012-2018 pe parcursul anului 2018 și prezentate în ședința Parlamentului din 22 noiembrie 2018.

Dialogul economic

Nu au fost planificate acțiuni specifice pe plan intern pentru semestrul I 2019. Totodată, menționăm că în raport cu UE dialogul economic se realizează pe parcursul anului prin intermediul contactelor bilaterale, inclusiv în cadrul reuniunilor structurilor instituționale create pentru monitorizarea implementării Acordului de Asociere.

Dreptul societăților comerciale, contabilitate și audit și guvernanță corporativă

Total acțiuni:2

Realizate: 0

Nerealizate:2

Deși au fost adoptate de Parlament la finele anului 2017 și publicate la începutul anului 2018, la 01 ianuarie 2019 au intrat în vigoare:

- Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 (Monitorul Oficial nr.1-6 din 05.01.2018).
- Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271 din 15.12.2017, (Monitorul Oficial nr.7-17 din 12.01.2018).

Reuniunea Subcomitetului pentru cooperare economică și în alte sectoare, Cluster I: „Dialog economic, managementul finanțelor publice, statistică, servicii financiare, clauze de control și antifraudă”, planificată să fie desfășurată la Chișinău a fost amânată la solicitarea părții europene pentru trimestrul III al anului curent.

Adițional, pe parcursul Semestrului I al anului 2019 Ministerul Economiei și Infrastructurii în parteneriat cu ODIMM a fost implicată în cel de-al III-lea ciclu de evaluare „Small Business Act” pentru Europa, având la bază metodologia propusă în 2018 în cadrul ședinței de la Bruxelles (Belgia).

De asemenea, pe parcursul primului semestru al anului 2019 a continuat implementarea Programul „Femei în Afaceri” (PFA) și a Programului „Start pentru Tineri”.

La situația din 28.06.2019 sunt **125** garanții active, cu suportul cărora a fost facilitată eliberarea creditelor în sumă de peste **163,33 mil** lei, care au stimulat investiții în economia națională în valoare de peste **246,72 mil** lei. Comunicăm că pe parcursul perioadei de raportare au fost emise 27 garanții financiare la valoare de 12,97 mil lei.

În prima jumătate a anului 2019, în cadrul Programului „PARE 1+1” au fost recepționate 155 cereri de instruire și 85 cereri de finanțare nerambursabilă. Respectiv, a fost facilitat accesul la finanțare nerambursabilă pentru 93 beneficiari ai Programului, din care 36,6% sunt femei, iar 39,8% sunt tineri antreprenori. Suma totală a granturilor pentru proiectele investiționale aprobate este de 22,73 mln. lei, care vor contribui la atragerea în economie a circa 56,18 mil. lei investiții.

Menționăm totodată că acțiunea **28 II**. Digitalizarea bazei de date a Camerei Înregistrării de Stat pentru a permite depunerea, menținerea și obținerea informațiilor în conformitate cu cerințele art.2 și 3 din Directiva 2009/101/CE, nu a fost realizată.

Ocuparea forței de muncă, politică socială și egalitate de șanse

Total acțiuni:2

Realizate:1

Nerealizate:1

În anul curent, continuă realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021, raportul de monitorizare a realizării Planului de Acțiuni fiind expedit guvernului.

De asemenea, la 10 februarie curent a intrat în vigoare Hotărîrea de Guvern nr. 1276 din 26.12.2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă.

Printre restanțe se numără neelaborarea Proiectul Hotărîrii Guvernului privind punerea în aplicare a Acordului European privind organizarea timpului de lucru al personalului mobil din aviația civilă, încheiat de Asociația companiilor europene de navigație aeriană (AEA), Federația europeană a lucrătorilor din transporturi (ETF), Asociația europeană a personalului tehnic navigant (ECA), Asociația europeană a companiilor aviatice din regiunile Europei (ERA) și Asociația internațională a liniilor aeriene rezervate în sistem, care transpune Directiva 2003/88 și Directiva 2000/79.

Capitolul 5. Protecția consumatorilor

Total acțiuni: 1

Realizate: 0

Nerealizate: 1

Pe parcursul semestrului I 2019, APCSP a desfășurat un șir de activități de comunicare cu publicul larg prin informarea și educarea consumatorilor, consolidarea cunoștințelor agenților economici pentru a respecta prevederile legislației în vigoare și a nu admite încălcarea drepturilor consumatorilor, a respecta cerințele legislației cu privire la contractele încheiate cu consumatorii. Respectiv, au fost realizate 4 mese rotunde tematice, 5 campanii de informare, 86 vizite de consultanță, înregistrate 729 petiții (din care examinate 519 petiții în cadrul cărora au primit consultanță 519 consumatori și 65 agenți economici), 2807 persoane au beneficiat de consultanță telefonică, 37 comunicate de presă, 102 apariții media, și 6 vizite de lucru. În acest context este important de menționat că au fost soluționate pe cale amiabilă 65 petiții, la 47 consumatori sa restituit suma de 1659569,54 lei, iar 18 consumatori au beneficiat de produse/servicii preschimbate sau reparate.

Cu toate acestea, nu s-au întreprins măsuri pentru realizarea acțiunii 40. SLT1 ce constă în transpunerea Deciziei 2009/251/CE, prevăzută în PNA AA 2017-2019 pentru semestrul I 2019.

În același timp, menționăm transmiterea la avizare a proiectului de act normativ care transpune Regulamentul 2006/2004/CE.

Statistici

Total acțiuni: 3

Realizate: 0

Nerealizate: 3

Pe parcursul semestrului I 2019, Banca Națională a Moldovei (BNM) a realizat acțiuni în privința implementării ediției a VI-a a metodologiei de elaborare a conturilor internaționale macroeconomice, precum și în contextul elaborării unui nou Sistem Informațional aferent conturilor internaționale ale Republicii Moldova (MBP6, 2009).

Biroul Național de Statistică (BNS) a participat la cea de-a 67-a Sesiune Plenară a Conferinței Statisticienilor Europeni.

În acest context, trebuie menționat că nerealizarea în termenul stabilit a acțiunilor prevăzute pentru semestrul I 2019 cum sunt: 42 (f) SL1 proiectul hotărârii Colegiului Biroului Național de Statistică

pentru aprobarea ghidurilor și instrucțiunilor privind politica de calitate în statistică, și 43 (b) I3 reorganizarea și perfecționarea cercetărilor statistice selective în agricultură, nu au fost inițiate, iar 43 (f) I14 instruirea specialiștilor din sistemul statistic național privind sistemul de management al calității și documentare a proceselor statistice, a fost determinată de transferul termenului de inițiere a proiectului de susținere a reformelor din sectorul administrației publice finanțate de UE, care prevedea inclusiv susținerea realizării acestor activități.

Totodată, BNS a realizat înainte de termen acțiunea ce ține de elaborarea produsului regional brut și recalcularea seriei dinamice a produsului regional brut în conformitate cu Metodologia Sistemului conturilor naționale al Organizației Națiunilor Unite 2008/Sistemului European de Conturi 2010; și reconcilierea calculelor Produsului regional brut, prețuri curente și comparabile cu produsul intern brut. Datele au fost publicate pe site-ul BNS:

<http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=30&id=5854&parent=0>

<http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=30&id=5854&parent=0>

Gestionarea finanțelor publice: politica bugetară, controlul intern, inspecția financiară și auditul extern

Total acțiuni: 1

Realizate: 1

Raportul anual privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020 pe anul 2018 a fost aprobat și plasat pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor (<http://mf.gov.md/ro/managementul-finanțelor-publice/strategia-de-reformă-a-mfp/planuri-și-rapoarte>).

Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303/2018 fost modificată prin Legea nr. 27 din 11.03.2019. Totodată, Legea bugetului de stat pentru anul 2019 va mai fi modificată pe parcursul anului 2019 pentru a asigura executarea Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Totodată, referitor la controlul intern, inspecția financiară și auditul extern menționăm că în cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea au fost create 31 de subdiviziuni de audit intern, dintre care 13 subdiviziuni de audit intern au fost suplinate cu personal. La fel, în cadrul autorităților administrației publice centrale au fost create 19 subdiviziuni de audit intern (inclusiv 9 SAI în ministere și 10 SAI în alte APC), dintre care 15 subdiviziuni de audit intern au fost suplinate cu personal.

Fiscalitate

Nu au fost planificate acțiuni specifice pe plan intern pentru primul semestru al anului 2019.

Totodată, în prezent Serviciul Fiscal de Stat implementează Proiectul de modernizare a administrării fiscale (TAMP), proiect finanțat de Banca Mondială. În cadrul acestuia urmează a fi dezvoltat și implementat sistemul informațional integrat de management fiscal (SIIMF). Mai mult decât atât, ca urmare a revizuirii proceselor interne, a fost necesară modificarea caietelor de sarcini a modulelor în proces de dezvoltare din cadrul SIA „Sistem de management al cazurilor”. Astfel, în prezent, sunt în proces de revizuire caietele de sarcini ale modulelor „Control fiscal – persoane fizice, metode directe”, „Control fiscal – persoane fizice, metode indirecte” și „Executare silită”. În contextul

prioritizării activităților ce țin de dezvoltarea sistemelor informaționale, Serviciul Fiscal de Stat planifică ca modulele „Restituirea TVA” și „Restituirea accizelor” din cadrul SIA „Sistemul de management al cazurilor” să fie incluse în contractul pentru anul 2020 cu administratorul tehnico-tehnologic al sistemului informațional al SFS, I.P. „CTIF”.

Servicii financiare

Total acțiuni: 1

Realizate: 1

În contextul creării cadrului nou de supraveghere prudențială a băncilor bazată pe procesul de supraveghere și evaluare (SREP), la 28 februarie 2019 Comitetul executiv al BNM a aprobat Metodologia de supraveghere și evaluare a activității băncilor.

La 25 aprilie 2019, au fost aprobate următoarele hotărâri ale BNM:

- Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.123 ”Cu privire la limitele maxime al comisioanelor pentru serviciile prestate de către ”DEPOZITARUL CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE” S.A.”
- Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.124 ”Cu privire la modificarea Hotărârii nr.184 din 26 iulie 2018 cu privire la inițierea activității Depozitarului central unic al valorilor mobiliare” (conform căreia Depozitarul central unic (DCU) este în drept să desfășoare activități inclusiv în privința valorilor mobiliare corporative);

Începând cu 1 mai 2019, Depozitarul Central Unic este pe deplin funcțional, asigurând înregistrarea, evidența și decontarea valorilor mobiliare emise de entitățile din Republica Moldova.

În același timp, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a stabilit ratele pentru aplicarea noilor instrumente macroprudențiale, aprobate prin Hotărârile Comitetului executiv al BNM nr.39 din 31 ianuarie 2019 și nr.89 din 28 martie 2019:

- 1) rata amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite situate în Republica Moldova este egală cu 0% ;
- 2) rata amortizorului aferent societății de importanță sistemică (amortizorul O-SII), pentru bănci identificate ca societăți de tip O-SII din Republica Moldova după cum urmează: 1 bancă – 1,50%; 2 bănci – 1,00%; 1 bancă – 0,50%.

Banca Națională continuă revizuirea periodică a ratelor stabilite pentru amortizoarele de capital ale băncilor. Astfel, prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.145 din 17 mai 2019 s-a stabilit o rată a amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite situate în Republica Moldova la nivel de 0%, BNM continuând să monitorizeze evoluțiile sectorului financiar și să implementeze instrumente macroprudențiale adiționale în cazul identificării riscurilor sistemice care amenință stabilitatea financiară.

Pe dimensiunea cooperării dintre Banca Națională a Moldovei și autoritățile de reglementare a societăților de credit din Uniunea Europeană, la 21 ianuarie 2019 Banca Națională a Moldovei (BNM) a aderat la Memorandumul de cooperare încheiat între Autoritatea Bancară Europeană (ABE) și autoritățile de supraveghere bancară din unele țări ale Europei de Sud-Est. Republica Moldova este prima țară din cadrul Parteneriatului Estic care a aderat la acest memorandum. Odată cu aderarea la Memorandum, este instituit un cadru de cooperare și schimb de informații între BNM și ABE în domeniul reglementării și supravegherii bancare.

Politica industrială și antreprenorială

Deși nu au fost prevăzute acțiuni pentru perioada de raportare menționăm că este în proces de realizare este proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 476 din 4 iulie 2012 „Pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile standard și condițiile generale de selectare a partenerului privat”.

Sectorul minier și al materiilor prime

Nu au fost planificate acțiuni specifice pe plan intern pentru primul semestru al anului 2019.

Agricultură și dezvoltare rurală

Total acțiuni:2

Realizate:0

Nerealizate:2

A fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 158 din 7 martie 2019 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru lapte și produsele lactate.

Totodată, nu au fost realizate următoarele acțiuni:

- Elaborarea unui studiu privind posibilitatea utilizării apelor subterane pentru irigare;
- Desfășurarea instruirilor pentru inspectorii din teritoriu.

Pescuitul și politica maritimă

Total acțiuni:1

Realizate:0

Nerealizate:1

Nu a fost semnat Acordul între Republica Moldova și Comisia Generală pentru Pescuit în Marea Mediterană (GFCM).

Cooperarea în sectorul energetic

În ceea ce privește infrastructura energetică, se atestă întârziere la elaborarea proiectului tehnic al liniei interconexiunii electroenergetice Isaccea–Vulcănești–Chișinău.

În perioada iunie 2018 – iunie 2019 au continuat negocierile Contractului de servicii cu Consorțiul ENTSO-E. Actualmente, textul Contractului este la o etapă pre-finală, se planifică semnarea lor în trimestrul III, 2019.

La data de 18 februarie 2019 au fost lansate lucrările de construire a Conduței de Interconectare a Sistemului de Transport Gaze din România cu Sistemul de Transport Gaze din Republica Moldova, Faza II pe direcția Ungheni - Chișinău (Complexul operațional Vestmoldtransgaz).

În perioada ianuarie – aprilie 2019 au fost semnate contractele pentru toate 7 loturi de lucrări.

În perioada raportării au fost întreprinse următoarele lucrări:

- s-au finalizat lucrările de amenajare a organizării pe șantier pentru Lotul 4;
- au demarat lucrările de trasare a culuarului de lucru pentru gazoduct;

- se execută lucrări de construcție la stațiile de reglare și măsurare (SRM): SRM Semeni, SRM Petricani, SRM Tohatin;
- sunt în derulare lucrările de construcție la Complexul administrativ Ghidighici.

Pe parcursul trimestrului II, 2019, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (APCSP) a efectuat 20 controale planificate asupra produselor cu impact energetic. În cadrul controalelor a fost verificată marcarea/ etichetarea energetică a 43 tipuri de produse. În 18 cazuri (90%) au fost depistate neconformități.

De asemenea, în perioada raportată, au fost supuse controlului 123 loturi, în număr de 561 unități de produse cu impact energetic, dintre care s-au depistat 107 loturi (87%)neconforme cerințelor stabilite (marcarea/ etichetarea energetică), în număr de 392 unități (70%) de produse cu impact energetic. Au fost eliberate 17 prescripții privind interzicerea temporară a lotului de produse.

În perioada de raportare, la APCSP au apelat 200 consumatori, care au reclamat neconformități cu privire la produse cu impact energetic: telefoane mobile - 89, produse electrocasnice - 94, electronice -17 apeluri. Consumatorii au primit telefonic consultațiile de specialitate solicitate.

Transporturi

Total acțiuni:10

Realizate:2

Nerealizate:8

Pe dimensiunea transportului rutier, la moment, se află în derulare următoarele contracte de reabilitare și construcție a drumurilor naționale cu finanțare externă:

- R1 Chișinău - Ungheni - Sculeni, km 6+446 - km 24+050;
- R1 Chișinău - Ungheni - Sculeni, km 24+050 - km 68+250;
- R1 Chișinău - Ungheni - Sculeni, km 74+177 - km 96+200;
- R33 Hîncești - Lăpușna - M1, km 0+000 - km 37+200;
- R16 Bălți - Fălești – Sculeni:
- 1 sect. km 4+800 - km 30+270;
- 2 sect. km 30+270 - km 59+480"
- R1 ocolirea Bahmut, km 68+250 - km 74+177

În ceea ce privește sectoarele de drumuri incluse în rețeaua Trans – Europeană de Transport (TEN-T) sunt în curs de derulare următoarele contracte cu finanțare externă:

- R1 Chișinău - Ungheni - Sculeni, km 96+200 - km 103+913 (lucrările majore finalizate în septembrie 2018);
- M3 Porumbrei – Cimișlia, km 0+000 - km 19+010 (contract semnat 2018);
- M3 ocolirea Comrat, km 0+000 - km 18+263 (contract semnat 2018);
- M3 Chișinău - Giurgiulești, km 96+800 - km 122+800; km 122+800 - km 151+200; km 151+200 - km 171+290; km 179+650 - km 190+750 (contract relucitat și semnat 2018);
- M3 ocolirea Slobozia Mare, km 0+000 - km 18+290;
- M2 ocolirea Chișinău, km 0+000 - km 6+550.

În rețeaua TEN-T a fost introdus sectorul de drum R1 Chișinău – Ungheni, care va asigura conexiunea cu Autostrada Tîrgu Mureș – Iași – Ungheni, prin intermediul unui pod rutier peste râul Prut, amplasat în regiunea Ungheni.

Pe dimensiunea transportului aerian, a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 134/2019 Regulamentul de stabilire a cerințelor și procedurilor administrative referitoare la certificatele controlorilor de trafic aerian, care transpune Regulamentul (UE) nr. 340/2015 al Comisiei Europene din 20 februarie 2015.

În același timp, menționăm reducerea numărului operatorilor cu drept de zbor în spațiul Uniunii Europene de la 11 la 3, 8 companii fiind incluse în “lista neagră” a Uniunii Europene.

În contextul modernizării și reabilitării infrastructurii de transport feroviar prioritare pe direcțiile de conexiune cu TEN-T, în prima jumătate a anului 2019 a fost finalizat studiul de fezabilitate pentru reabilitarea liniei de cale ferată Bender-Basarabeasca-Giurgiulești. La 22 februarie curent, Î.S. ”Calea Ferată din Moldova” a lansat licitația pentru selectarea companiei care va desfășura lucrările de reabilitare a infrastructurii feroviare pe sectorul de sud al țării Bender – Basarabeasca – Etulia-Giurgiulești, pe o distanță de aproximativ 233 de kilometri, precum și va efectua lucrări de renovare a stației Giurgiulești. Pentru liniile feroviare din centrul și nordul țării se examinează surse de finanțare a studiului de fezabilitate.

La fel, CFM a reabilitat 10,33 km și a schimbat 25 960 de traverse.

În continuare sunt restante la realizarea unor acțiuni precum:

- Crearea Fondului aviației civile
- Restructurarea Î.S. „Calea Ferată din Moldova”
- Adoptarea proiectelor de lege cu privire la:
- aderarea Republicii Moldova la Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF) din 9 mai 1980, semnată la Berna
- Adoptarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la certificarea pentru navigabilitate și mediu a aeronavelor și a produselor, pieselor și echipamentelor aferente, precum și certificarea organizațiilor de proiectare și producție
- Adoptarea proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu
- Adaptarea parțială a sistemului național la Sistemul european de management al traficului feroviar prin implementarea prevederilor Directivei 2016/798/UE

De asemenea, Republica Moldova continuă să figureze în Lista neagră a Memorandumului de la Paris. În acest sens, autoritățile de resort au inițiat revizuirea procedurii de acordare a pavilionului moldovenesc navelor străine.

Mediul înconjurător

Total acțiuni:3

Realizate: 0

Nerealizate:3

Nu au fost adoptate: Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Programului național de gestionare a deșeurilor și programelor regionale de gestionare a deșeurilor și Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind interdicțiile și restricțiile la producerea, introducerea pe piață, utilizarea și exportul substanțelor chimice, care transpune Regulamentul (CE) nr. 1907/2006. Prevederile generale privind interdicțiile și restricțiile au fost incluse în Legea nr. 277/2018 substanțelor chimice care urmează să intre în vigoare la 15.02.2020.

De asemenea, nu a fost elaborat proiectul Hotărîrii de Guvern privind aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”.

Politici climatice

Total acțiuni:1

Realizate: 1

A fost inițiat procesul de punere în aplicare a prevederilor Acordului de la Paris prin intrarea în vigoare la 8 februarie curent a Hotărîrii Guvernului nr.1277 cu privire la instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și altor informații relevante pentru schimbările climatice.

Societatea informațională

Total acțiuni:1

Realizate:1

Pe parcursul semestrului I, 2019, ANRCETI a continuat activitatea în cadrul Grupului Autorităților de Reglementare în Comunicații Electronice din țările Parteneriatului Estic, (*Eastern Partnership Regulators*).

De asemenea, în perioada de referință a fost elaborat Raportul privind implementarea Cerințelor minime obligatorii de Securitate cibernetică de către autoritățile și instituțiile publice pe anul 2018, care a fost prezentat conducerii MEI prin demersul nr. 08/1-287 din 28 martie 2019.

Turism

Total acțiuni:3

Realizate:1

Nerealizate: 2

Pe parcursul semestrului I 2019, a fost elaborată de comun cu partenerii strategici USAID și mediul asociativ (reprezentanți ai agenților economici locali) Agenda cultural turistică 2019 care întrunește 30 de evenimente atât la nivel local cât și național. Agenda cultural turistică 2019 - a fost plasată pe pagina web oficială a Agenției de investiții www.invest.gov.md. A fost lansată campania „Campania de promovare a Republicii Moldova ca destinație turistică” care prevede diseminarea materialelor informaționale și promoționale inclusive Agenda cultural turistică 2019 la punctele de frontieră ale Republicii Moldova pentru perioada 1-20 august curent.

Acțiunile 105 (e) II. Organizarea anuală a seminarelor de instruire privind inițierea afacerilor în domeniul turismului rural și 106 II. Asigurarea unui dialog periodic cu instituțiile UE, nu au fost realizate.

Dezvoltarea regională, cooperare la nivel transfrontalier și regional

Pentru perioada raportării nu există acțiuni cu un termen de implementare stabilit

Sănătate publică

Nu au fost planificate acțiuni pentru semestrul I 2019.

În scopul intensificării cooperării în sfera sănătății publice, în perioada 8-9 aprilie curent la Chișinău a avut loc Reuniunea anuală a directorilor Instituțiilor Naționale de Sănătate Publică (IANPHI) din regiunea europeană. De asemenea, a fost asigurată participarea Republicii Moldova la activitățile Comitetului în Sănătatea Publică din cadrul Programului de Acțiune al Uniunii Europene în domeniul sănătății.

Protecția civilă

Nu au fost planificate acțiuni pentru semestrul I 2019.

Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport

Total acțiuni: 2

Realizate: 1

Nerealizate: 1

În sectorul *învățământului, formării, multilingvismului, tineretului și sportului* pentru semestrul I al a.c. au fost planificate 2 acțiuni, dintre care 1 realizată și 1 nerealizată.

Printre principalele rezultate obținute în perioada de raportare menționăm înscrierea Republicii Moldova pentru participarea la testarea PISA 2021 și aprobarea și intrarea în vigoare a HG nr. 325 din 18 iulie curent privind conferirea titlurilor științifico-didactice.

Totodată, în perioada de referință au fost realizate înainte de termenul stabilit (până la finele anului 2019) unele acțiuni cu caracter continuu.

Astfel, în contextul participării instituțiilor de învățământ superior la Acțiunea II a Programului UE Erasmus+ *Capacity Building*, în anul 2019 universitățile din RM au depus 32 de aplicații de proiecte (rezultatele selecției vor fi cunoscute în luna august).

În vederea încurajării implicării părților interesate relevante în toate formele de învățare pe tot parcursul vieții destinate dezvoltării profesionale continue, la inițiativa MECC au fost inițiate 2 evenimente: *Sesiunea de informare privind educația adulților* (10 aprilie 2019, Centrul ARTICO) și atelierul de lucru *Aspecte practice pentru implementarea Regulamentului privind validarea educației nonformale și informale* (28 iunie 2019, Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău). În scopul asigurării calității în educație a continuat procesul de evaluare externă și acreditarea programelor de studii în instituțiile de învățământ superior, fiind aprobat ordinul MECC (nr.809 din 27.06.2019) cu privire la autorizarea a 3 programe de licență și 5 programe de master în domeniul *Inginerie și activități inginerești, Tehnologii de fabricare și prelucrare*; și acreditarea a 25 programe de licență în domeniile *Inginerie și activități inginerești, Științe agricole, Filologie* etc.

În ceea ce privește dimensiunea *tineretului și sportului*, în cadrul Programului național de susținere, dezvoltare și extindere a serviciilor pentru tineri (derulat din anul 2017) 21 de Centre raionale de tineret (și filialele acestora - 19) au fost dotate cu echipament tehnic și mobilier, iar în majoritatea este asigurat accesul la rețeaua de internet.

Urmare a semnării în anul trecut a Acordului de implementare a *Programului de asistență pentru consolidarea și dezvoltarea instituțională a Consiliilor Raionale/municipale ale Tinerilor* cu Rețeaua Națională a Consiliilor Raionale/Municipale de Tineret (RNCLTM) s-a extins numărul de consilii raionale, de activități și de tineri implicați în procesul de luare a deciziilor la nivel local. Actualmente, 22 Consilii raionale/municipale ale tinerilor (cca 70% din nr. de unități teritorial-

administrative de nivelul II) sunt implicate în procesul de luare a deciziilor la nivel local. De asemenea, în semestrul I 2019 a fost lansat procesul de creare a 3 grupuri de inițiativă a tinerilor în raioanele Sîngerei, Edineț, Criuleni, unde, ulterior urmează a fi create Consilii Raionale ale Tinerilor.

În vederea susținerii tinerilor și mobilității lucrătorilor de tineret în 2019 a fost lansat *Programul de suport pentru APL în consolidarea capacităților de planificare bugetară pe componenta de tineret*, care se va axa pe elementele de planificare operațională în domeniul de tineret pentru anul 2020 în bază de rezultate și bugetare participativă în 6 raioane: Anenii Noi, Nisporeni, Fălești, Șoldanești, Ocnîța și Sîngerei. În cadrul Programului dat în perioada 30 iunie - 4 iulie 2019 s-au desfășurat 3 ateliere de instruire cu tematica „*Participarea civică a tinerilor*” cu participarea reprezentanților Centrelor de tineret, specialiștilor din cadrul Direcțiilor educație și tinerilor din 23 unități administrativ-teritoriale, activitățile de instruire fiind orientate spre consolidarea competențelor Centrelor de tineret în elaborarea și implementarea activităților de implicare civică a tinerilor în parteneriat cu instituțiile de învățământ.

În cadrul concursului Programul de Granturi 2019 pentru organizațiile de tineret ale societății civile, au fost depuse 58 de dosare, fiind selectate 26 de proiecte câștigătoare. La etapa actuală sunt încheiate 20 contracte de finanțare în scopul implementării proiectelor pe parcursul a.c.

Pentru promovarea cooperării în domeniul activităților *sportive și fizice* în semestrul I al a.c. cu suportul financiar al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, pe teritoriul Republicii Moldova au fost organizate 2 competiții internaționale.

Totodată, nu a fost realizată o acțiune, restanța pentru semestrul I al 2019 constituind adoptarea HG privind crearea Registrului Național al Calificărilor¹.

Cooperarea în domeniul activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative

În *domeniul activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative* pentru semestrul I al a.c. nu au fost planificate acțiuni specifice pe plan intern.

Totodată, printre realizările importante în domeniul dat menționăm intrarea în vigoare la 11 ianuarie 2019 a HG nr.1081/2018 cu privire la aprobarea *Foii naționale de parcurs pentru integrarea Republicii Moldova în Spațiul european de cercetare pe anii 2019-2021 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia*.

Pe parcursul I semestru al anului, a fost asigurată prin intermediul instrumentelor existente funcționalitatea platformei instituționale pentru valorificarea statutului de țară asociată la Programul „Orizont 2020”.

Astfel, a fost susținută activitatea Oficiului RM pentru Știință și Tehnologie pe lângă UE (MOST), inclusiv prin numirea în a.c. a unui Reprezentant oficial al Oficiului. La fel, în 2019, Oficiul MOST și-a restabilit calitatea de membru al rețelei oficiilor de legătură în domeniul S&T cu sediul în Bruxelles - IGLO RTD.

¹ A fost selectată Compania pentru elaborarea Caietului de sarcini pentru elaborarea Sistemului Informațional Automatizat al Registrului Național al Calificărilor. Actualmente, proiectul Caietului de sarcini elaborat este în proces de avizare.

De asemenea, a fost susținută rețeaua Punctelor Naționale de Contact (24 de membri) prin convocarea trimestrială a ședințelor comune, organizarea zilelor de informare, finanțarea participării acestora la training-uri internaționale, implicarea în evenimente de diseminare a oportunităților Programului UE „Orizont 2020” și promovarea acestuia. În semestrul I al a.c. au fost organizate 45 de ateliere de promovare a oportunităților Programului UE „Orizont 2020”.

Totodată, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare coordonează activitatea a 14 Reprezentanți oficiali și 18 Experți naționali în Comitetele de Program și în perioada de raportare a susținut participarea acestora la 25 de ședințe ale Comitetelor strategice și în grupurile de lucru instituite la nivel paneuropean, informând instituțiile europene și statele-membre ale UE despre ultimele evoluții în sfera de cercetare-dezvoltare din RM.

Cooperarea în domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media

Total acțiuni: 7

Realizate: 4

Nerealizate: 3

În domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media pentru semestrul I al a.c. au fost planificate 7 acțiuni, dintre care 4 realizate și 3 nerealizate.

Menționăm intrarea în vigoare a noului *Cod al serviciilor media audiovizuale* al Republicii Moldova (Legea nr.174) începând cu 1 ianuarie 2019.

În vederea asigurării echilibrului pluralismului politico-social pe piața media audiovizuală a Republicii Moldova, Consiliul Audiovizualului a efectuat, în limita competențelor sale, monitorizarea campaniei electorale la alegerile parlamentare și referendumul republican din 24 februarie 2019, care s-a desfășurat în trei etape: 25 ianuarie – 03 februarie 2019, 04 – 13 februarie 2019 și 14-24 februarie 2019, fiind elaborate trei rapoarte de monitorizare (*Deciziile nr. 9/27 din 15 februarie 2019, nr. 10/30 din 21 februarie 2019 și nr. 14/43 din 15 martie 2019*). Pe perioada campaniei electorale, în procesul de monitorizare campaniei electorale și elaborare a rapoartelor Consiliului Audiovizualului a asistat expertul internațional al Consiliului Europei (Ivan Godarsky), în vederea preluării celor mai bune practici internaționale la acest capitol.

În contextul alegerilor parlamentare și al referendumului republican Consiliul Audiovizualului a organizat trei seminare cu genericul „*Reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare și referendumul republican din 24 februarie 2019 de către furnizorii de servicii media audiovizuale*” pentru jurnaliștii și editorii de la posturile de radio și televiziune din Republica Moldova, care au avut drept scop asigurarea reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a campaniei electorale, promovarea libertății de exprimare și a pluralismului politic în serviciile de televiziune și radiodifuziune ale furnizorilor de servicii media audiovizuale din țară.

De asemenea, în conformitate cu subacțiunea I12 privind asigurarea protejării patrimoniului lingvistic și cultural-național de către radiodifuzorii din țară, urmare *Deciziei CA 13/41 din 05.03.2019*, în perioada martie-aprilie 2019 a fost desfășurată o sesiune de monitorizare a 13 posturi de televiziune și au fost evaluate și cartografiate 50 de ore de emisie, posturile TV fiind selectate în funcție de acoperire și de ponderea emisiunilor informative și de divertisment. Sub aspect lingvistic au fost urmărite emisiunile de știri, programe pentru copii, talk-show-urile și filmele dublate sau cu subtitrări. Nu a fost elaborat Ghidul pentru furnizorii de servicii media aflați în jurisdicția Republicii

Moldova întru asigurarea promovării unei limbi literare corecte și îngrijite ², care ar asigura corectitudinea limbii vorbite.

Întru exprimarea talentului creativ și a stimulării originalității și calității, în cadrul Concursului pentru finanțarea de stat a proiectelor cinematografice, pentru sesiunea 2019 au fost depuse 34 proiecte cinematografice, fiind selectate 11 proiecte cu un buget de aproximativ 5 mln lei.

Restanțele pentru semestrul I al 2019 includ de asemenea:

- Adoptarea HG pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Registrului Cinematografic (SL2)³;
- Formarea și consolidarea capacităților instituționale ale Institutului Național al Monumentelor Istorice prin organizarea a 2 seminare și 30 persoane instruite (I4)⁴;

Cooperarea cu Societatea civilă

Total acțiuni: 1

Realizate: 1

La 22 martie 2019, în linie cu prevederile Legii nr.51/2018, Cancelaria de Stat (Direcția Secretariate Permanente) în calitate de instituție coordonatoare a procesului de implementare a **Strategiei de dezvoltare a Societății Civile pentru perioada 2018-2020** a remis în adresa Legislativului Raportul pentru anul 2018 privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, conform căruia 37 % din acțiunile planificate pentru anul 2018 au fost realizate integral și 63 % au fost inițiate.

Cooperarea în domeniul protecției și al promovării drepturilor copilului

Nu au fost planificate acțiuni

TITLUL V COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ (DCFTA)

Total acțiuni - 35

Numărul acțiunilor realizate - 11

Numărul acțiunilor nerealizate – 24

Nivelul de realizare a acțiunilor - 31,42%

Statistica comerțului /accesul mărfurilor pe piața UE

Total acțiuni: 1

Realizate: 1

Nerealizate: 0

Potrivit datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, valoarea schimburilor comerciale între Republica Moldova și Uniunea Europeană în perioada ianuarie-mai 2019 a constituit circa 1,9 mlrd.

² Ținând cont de faptul că rapoartele de monitorizare (plasate pe pagina web a Consiliului Audiovizualului și remise în adresa furnizorilor de servicii media audiovizuale) conțin recomandări cu privire la respectarea normelor ortografice, ortoepice, morfologice și sintactice ale limbii române, ele servesc ca ghid pentru furnizorii de servicii media aflați în jurisdicția Republicii Moldova întru asigurarea promovării unei limbi literare corecte și îngrijite, în vederea cultivării competențelor expresive, a unei gândiri libere și independente, formulate coerent și exact.

³ Regulamentul privind organizarea și funcționarea Registrului cinematografiei urmează a fi elaborat după operarea modificărilor la Legea cinematografiei nr. 116/2014.

⁴ Crearea Institutului Național al Monumentelor Istorice este condiționată de promovarea și aprobarea *Legii privind protejarea monumentelor istorice*, al cărei proiect actualmente este în proces de reevaluare în urma Raportului prezentat de specialiști externi în cadrul Proiectului Twinning MD13 ENPI OT 01 16 (MD/26) "Suport pentru promovarea patrimoniului cultural din RM, prin păstrarea și protecția acestuia".

dolari SUA, reprezentând astfel circa 54,16% din totalul schimburilor comerciale realizate de către Republica Moldova în perioada de referință.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene (UE-28) în perioada ianuarie-mai 2019 au însumat 742,2 mil. dolari SUA (cu 0,6% mai puțin, față de ianuarie-mai 2018), deținând o cotă de 64,0% în total exporturi (67,8% - în ianuarie-mai 2018).

Importurile de mărfuri din țările Uniunii Europene (UE-28) în perioada ianuarie-mai 2019 s-au cifrat la 1165,0 mil. dolari SUA (cu 1,3% mai mult, comparativ cu ianuarie-mai 2018), deținând o pondere de 49,3% în total importuri (50,5% - în ianuarie-mai 2018).

În conformitate cu prevederile AA/DCFTA RM-UE, agenții economici beneficiază de scutiri anuale de taxe pentru contingentele tarifare pentru exportul de mărfuri, stipulate în anexa XV. În contextul valorificării contingentelor tarifare la exportul de fructe în UE în semestrul I 2019 au fost exportate : 7165 tone struguri de masă din 10 000 tone (72%), 94 tone prune, proaspete din 10000 tone (1 %). Celelalte 4 poziții (mere proaspete, tomate, usturoi și suc de struguri) au rămas deocamdată în mare parte nevalorificate.

La exportul de cereale prin utilizarea mecanismului de prevenire a eludării, în perioada semestrului I anul 2019 (22.07.2019) au fost înregistrate următoarele cifre:

- Grâu, făina și aglomerate sub formă de pelete -79 805 tone (106 % din totalul cotei stabilite 75 000 t.);
- Porumb, făina și aglomerate sub formă de pelete -189 790 tone (146 % din totalul de 130 000 t.);
- Cereale prelucrate - 5 199 tone (208 % din totalul de 2500 t.);
- Zahăr prelucrat-840 tone (20 % din totalul de 4200 t.);
- Porumb zaharat - 360 tone (24 % din totalul 1500 t.).

Menționăm în acest context că, Republica Moldova a solicitat partenerilor europeni examinarea posibilității majorării contingentelor tarifare pentru produsele exportate în UE (struguri de masă proaspeți, prune proaspete), cât și alocarea unui contingent tarifar nou pentru cireșe.

De asemenea, a fost constatată o creștere a numărului companiilor exportatoare în UE, 1877 de companii au exportat în UE pe parcursul semestrului I 2019. Astfel, topul țărilor în care companiile autohtone realizează activități de export sunt: România (835), Italia (211), Germania (197), Polonia (134) și Bulgaria (101).

Barriere tehnice în calea comerțului, standardizare, metrologie, acreditare și evaluarea conformității

Total acțiuni:14

Realizate: 0

Nerealizate:14

Pe filiera sistemului național de standardizare este important de menționat că în semestrul I 2019 au fost adoptate 2273 de standarde europene și 37 standarde internaționale în calitate de standarde moldovenești. În total, sunt adoptate în calitate de standarde moldovenești 24290 de standarde europene din numărul total de 26496. Rata de preluare a standardelor europene constituind 91,66% din totalul acestora.

Totodată, în semestrul I 2019 au fost identificate și anulate 366 de standarde conflictuale cu standardele europene, respective au fost identificate și anulate 135 de standarde depășite tehnologic.

Referitor la participarea organismelor naționale relevante ale RM în cadrul organizațiilor europene și internaționale în materie de standardizare, metrologie legală și fundamentală și evaluare a conformității, inclusiv în materie de acreditare, menționăm că întru menținerea statutului de semnatar EA-BLA în perioada semestrului I, anul 2019 MOLDAC a fost evaluată de către echipa Cooperării Europene pentru Acreditare, astfel fiind confirmată menținerea statutului de semnatar al EA BLA. La fel, personalul MOLDAC a participat la ședințele Comitetelor tehnice ale Cooperării Europene pentru Acreditare (EA).

În scopul alinierii la normele și principiile Europene, în luna mai 2019, Institutul Național de Metrologie a devenit membru cu drepturi depline al EURAMET.

Restanțe la capitolul dat rămân a fi :

- Adoptarea Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea autorității publice în domeniul substanțelor chimice;
- Adoptarea Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Conceptului sistemului informațional automatizat „Registrul produselor chimice plasate pe piața Republicii Moldova”.

Totodată, menționăm că a intrat în vigoare Legea nr. 119 cu privire la medicamentele de uz veterinar din data de 05.07.2018, publicată la 17.08.2018. Legea respectivă transpune 4 acte UE⁵, iar Legea nr. 277 din 29.11.2018 privind substanțele chimice, care transpune 6 regulamente ale UE a fost publicată pe 15.02.2019 în Monitorul Oficial Nr. 49-58, art Nr : 109 urmând să intre în vigoare pe data de 15.02.2020.

Cu toate acestea, menționăm că o serie de hotărâri de guvern sunt la etapa incipientă de elaborare și vor fi promovate după intrarea în vigoare a Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice și anume: Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind fișa tehnică de securitate; Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea regulamentului privind interdicțiile și restricțiile la producerea, introducerea pe piață, utilizarea și exportul substanțelor chimice; Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea regulamentului privind autorizarea produselor chimice periculoase; Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea metodelor de testare a substanțelor chimice; Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind poluanții organici persistenti; Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind detergenții; Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Principiilor buneii practici de laborator și de verificare a aplicării acestora la testele efectuate asupra substanțelor chimice; Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea regulamentului privind inspecția și verificarea buneii practici de laborator (BPL);

Măsuri sanitare și fitosanitare

Total acțiuni: 7

Realizate: 3

Nerealizate: 4

În domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare a continuat armonizarea cadrului normativ la acquis-ul comunitar după cum urmează:

⁵ Avînd în vedere intrarea în vigoare în anul 2020, acțiunea dată nu va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul pentru semestrul I 2019.

- adoptarea Hotărîrii Guvernului nr. 227 din 24.04.2019 cu privire la aprobarea Condițiilor speciale aplicabile importurilor de gumă de guar originară sau expedită din India, care va intra în vigoare pe 26.07.2019⁶;
- adoptarea Hotărîrii Guvernului nr. 209/2019 din 03.04.2019 de identificare a zonelor comunitare protejate, expuse la anumite riscuri fitosanitare, care a intrat în vigoare : pe 05.04.2019⁷;
- transpunerea deciziei nr.2006/464/CE din 27 iunie 2006 privind unele măsuri provizorii de urgență destinate evitării introducerii și răspândirii în Comunitate a organismului *Dryocosmus kuriphilus Yasumatsu* în Anexa nr. 7 la Hotărîrea Guvernului nr. 558/2011 privind măsurile de urgență din domeniul fitosanitar pentru a preveni introducerea și răspîndirea în Republica Moldova a unor organisme dăunătoare plantelor, produselor vegetale și altor bunuri conexe supuse regimului de carantină fitosanitară⁸;
- aprobarea Ordinului ANSA nr.21 din 17.01.2019 cu privire la prelevarea probelor în cadrul programelor de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor și furajelor conform Ordinului nr 12. din 11.01.2019;
- aprobarea Ordinului ANSA nr.61 din 12.02.2019 cu privire la aprobarea Planului de monitorizare a reziduurilor pentru anul 2019.

Menționăm, totodată, publicarea și/sau intrarea în vigoare în 2019 a câtorva acte aprobate în anul 2018, și anume⁹ :

- Hotărîrea Guvernului nr. 945 din 3 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele active și inteligente destinate să vină în contact cu produsele alimentare, publicată la 19.10.2018 în Monitorul Oficial Nr. 398-399, art Nr : 1045, intrată în vigoare la 19.01.2019;
- Hotărîrea Guvernului nr. 179 din 27 februarie 2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii, publicată la 09.03.2018 și intrată în vigoare la 09.03.2019;
- Hotărîrea Guvernului nr. 811 din 20 august 2018 pentru aprobarea Metodologiei de analiză și testare a laptelui tratat termic destinat consumului uman direct, intrată în vigoare la data de 05.04.2019;
- Hotărîrea Guvernului nr. 1223 din 12.12.2018 pentru modificarea Regulamentului sanitar privind contaminanții din produsele alimentare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 520/2010, intrată în vigoare la 28.01.2019;
- Hotărîrea Guvernului nr. 1222 din 12.12.2018 pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 418/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Producerea, certificarea, controlul și comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol” publicată pe 28.12.2018 și intrată în vigoare la 28.03.2019;
- Hotărîrea Guvernului nr. 1245 din 19.12.2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare a fost publicată pe 15.02.2019 în Monitorul Oficial Nr. 49-58 art Nr : 92 , urmînd să intre în vigoare pe 15.08.2019;
- Legea nr. 306 din 30.11.2018 privind siguranța produselor alimentare a fost publicată în Monitorul Oficial Nr. 59-65 pe 22.02.2019, urmînd să intre în vigoare pe 22.02.2020.

⁶ Avînd în vedere intrarea în vigoare pe data de 26.07.2019, acțiunea dată nu va fi inclusă în statistica realizărilor pentru semestrul I 2019, urmînd a fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2019.

⁷ Acțiunea dată va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2019.

⁸ Acțiunea dată nu este inclusă în statistica realizărilor pentru semestrul I 2019

⁹ Acțiunile date nu sunt incluse în statistica realizărilor pentru semestrul I 2019.

La fel, menționăm aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 57 din 11 februarie 2019 pentru aprobarea Regulamentelor sanitare privind exploatarea și comercializarea apelor minerale naturale intrată în vigoare la data de 22.03.2019¹⁰.

O restanță majoră la capitolul respectiv rămâne a fi neadoptarea Legii zootehniei, care urmează să transpună 20 acte UE, precum și a Legii privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman.

Regimul vamal și facilitarea comerțului

Nu au fost programate acțiuni cu termen specific de realizare în perioada raportării

Cu toate acestea, menționăm acțiunile întreprinse de către instituțiile de resort pe parcursul semestrului I al anului 2019: la data de 29.05.2019, la Geneva/la data de 31.05.2019 la Chișinău, a fost semnat Contractul și Documentul privind proiectul de asistență tehnică între Serviciul Vamal și UNCTAD cu privire la modernizarea Sistemului Operațional ASYCUDA World; a fost elaborat Planul de acțiuni pentru anul 2019 pentru implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS); a fost definitivat, în comun cu experții lituanieni, proiectul Planului de elaborare a legislației secundare pentru implementarea NCTS; a fost elaborat proiectul preliminar al Specificațiilor tehnice pentru NCTS, compatibile cu cererea de tranzit național.

Pe parcursul semestrului I 2019 cota declarațiilor vamale de import a constituit: pe culoarul roșu – 7,6 %; pe culoarul galben – 18,9 %; pe culoarul verde – 73,2%, pe când cota declarațiilor vamale de export a constituit: pe culoarul roșu - 2,1%; pe culoarul galben - 4,3%; pe culoarul verde - 93,4%.

Au fost: create: 440 criterii de selectivitate; modificate: 40 criterii; anulate: 8 criterii; evaluate 301 criterii, iar 286 de criterii sunt active.

În ceea ce ține de racordarea cadrului normativ național la standardele și practicile UE printr-o abordare de ansamblu și nediscriminatorie a regulilor de origine menționăm că pentru punerea în aplicare a modificărilor operate în Codul Vamal prin Legea nr. 302/2018, a fost elaborat și avizat proiectul Ordinului Serviciului Vamal referitor la aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura de garantare a drepturilor de import prevăzută de art. 33 alin. (2¹)-(2⁴) din Codul Vamal.

În vederea implementării sistemului exportatorilor înregistrați, prin Hotărârea Guvernului nr. 109/27.02.2019 a fost completată Hotărârea Guvernului nr. 761/17.09.2014. În acest context a fost elaborat, avizat, și urmează a fi remis Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător proiectul Ordinului Serviciului Vamal privind procedura de înregistrare în Sistemul exportatorilor înregistrați (REX System).

Totodată, cu scopul uniformizării procedurii de examinare a dovezilor de origine preferențială prezentate pentru aplicarea tratamentului preferențial prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 240-O din 2019 a fost aprobat Ghidul privind verificarea dovezilor de origine preferențială, prezentate pentru aplicarea tratamentului tarifar preferențial, în contextul Convenției regionale cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 178-184 art. 909 din 31.05.2019).

¹⁰Acțiunea dată va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2019.

Pe parcursul semestrului I au fost eliberate 25603 certificate de origine preferențială (CT-1: 15304, EUR.1: 9393, Form A: 276, EUR.1 CEFTA-207, EUR.1 Turcia - 423); au fost eliberate 5 certificate de Exportator Aprobat. La moment, sunt 31 de beneficiari cu acest statut.

Au fost realizate 5 cursuri de instruire pe diferite subiecte ce vizează regulile de origine, în cadrul cărora au fost instruiți 276 funcționari.

În vederea ajustării cadrului normativ la standardele UE:

- prin Hotărârea Guvernului nr. 109/2019 „Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului” au fost operate modificări la Hotărârea Guvernului nr.385/2015 „Pentru punerea în aplicare a prevederilor secțiunii 342² din Codul vamal al Republicii Moldova” și Hotărârea Guvernului nr.647 din 07.08.2014 „Privind punerea în aplicare a prevederilor secțiunilor a 27¹-a și a 28¹-a din Codul vamal al Republicii Moldova” (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 76-85 art. 133 din 01.03.2019);
- prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 41-O din 25.01.2019 au fost aprobate Normele metodologice privind modul de verificare a solicitanților și titularilor Autorizației de agent economic autorizat AEO (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 30-37 art. 50 din 01.02.2019).

În contextul Proiectului pilot Moldova-UE pentru recunoașterea Agențiilor Economice Autorizați (AEO) din UE la PTF Leușeni-Albița, demarat în luna mai 2015, menționăm că de la inițierea proiectului s-au acordat beneficii la trecerea frontierei vamale la intrarea prin PTF Leușeni pentru 20 operatori economici autorizați AEO din UE, durata timpului de trecere a frontierei pentru AEO din UE a constituit în mediu 15 min, fără depistarea iregularităților vamale.

Totodată, pe parcursul semestrului I 2019 au fost acordate 5 Autorizații AEO; au fost reevaluate 9 Autorizații AEO (dintre care 7 dosare reevaluate și reconfirmat statutul AEO); au fost suspendate 2 Autorizații AEO; au fost retrase 2 Autorizații AEO; ponderea declarațiilor vamale perfectate de agenții economici autorizați constituind 17% din total declarații vamale perfectate sau din total 248249 declarații vamale (DV) – 42372 DV sînt perfectate de către AEO; valide fiind 117 titulari de Autorizații AEO.

Pe parcursul semestrului I al anului 2019 a fost acordată 1 Autorizație PVD; au fost depuse 3923 de declarații vamale de titulari PVD, ce constituie 1,6% din totalul DV depuse (248249 DV); iar în total sunt 79 de titulari de Autorizații PVD; nu au fost suspendate, revocate Autorizații PVD.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 109 din 27.02.2019 „Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului” a fost modificată anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr.647/2014 privind punerea în aplicare a secțiunilor a 27¹-a și a 28¹-a din Codul vamal al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 76-85 art. 133 din 01.03.2019).

În vederea extinderii declarării electronice este la etapa de avizare proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 904/2013 „Cu privire la procedura de vămuire electronică”.

În același timp, menționăm că ponderea declarațiilor depuse în format electronic a constituit: la export - 99,05% (comparativ cu 98,39% în anul 2018); la import - 56,09% (comparativ cu 32,16%

în anul 2018); tranzit - 100%. Totodată, au fost actualizate și sunt accesibile mediului de afaceri, următoarele baze de date: TARIM; Traficurile în posturile vamale în regim online; Harta interactivă, Registrul obiectelor de proprietate intelectuală în privința cărora se aplică măsuri de protecție la frontieră.

Conform Raportului Doing Business 2019, la compartimentul Comerț transfrontalier, s-a menținut poziția 35, comparativ cu Doing Business 2018, atât la capitolul timp, cât și costuri de vămuire.

Dreptul de stabilire, comerțul cu servicii și comerțul electronic

Total acțiuni: 6

Realizate: 2

Nerealizate: 4

Servicii de comunicații electronice

Pe parcursul semestrului I, anul 2019, ANRCETI, aplicând prevederile Regulamentului privind regimul autorizării generale în domeniul comunicațiilor electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.54 din 28 decembrie 2017 a întreprins următoarele acțiuni:

Autorizare generală. S-au eliberat 7 declarații informative, cu includerea furnizorului de rețele și/sau servicii în Registrul public al furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice; s-au perfectat 7 modificări ale Declarațiilor Informative eliberate anterior, s-au emis 27 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind declararea pierderii valabilității autorizării generale a furnizorului de rețele publice de comunicații electronice servicii de comunicații electronice accesibile publicului.

Licențiere. 1. Licențierea utilizării resurselor de numerotare (RN). S-au emis 35 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI (DCA) privind eliberarea, prelungirea, reperfectarea și declararea nevalabilității licențelor de utilizare a resurselor de numerotare, din care: 16 DCA privind eliberarea RN; 12 DCA privind prelungirea RN; 3 DCA privind declararea nevalabilității licențelor; 4 DCA privind reperfectarea licențelor. *2. Licențierea utilizării canalelor/ frecvențelor radio:* S-au emis 8 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI (DCA) privind eliberarea, reperfectarea și modificarea licențelor de utilizare a canalelor/ frecvențelor radio. S-au perfectat 3 Decizii ale Consiliului de Administrație privind eliberarea licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio cu eliberarea blanchetei licenței; S-au emis 3 Decizii ale Consiliului de Administrație privind reperfectarea licențelor pentru utilizarea canalelor și frecvențelor radio; 2 Decizii ale Consiliului de Administrație privind modificarea Anexei a Licenței pentru utilizarea canalelor și/sau frecvenței radio.

În vederea implementării Programului de dezvoltare a rețelelor în bandă largă pe anii 2014-2020, în perioada semestrului I, ANRCETI a întreprins următoarele acțiuni:

- A aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 11 din 28.02.2019 pentru aprobarea Metodologiei de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile celulare terestre GSM, UMTS și LTE în benzile de frecvențe 800, 900, 1800, 2100 și 2600 MHz (Monitorul Oficial, 2019, nr.94-99, art.509).

- A aprobat Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 10 din 28.02.2019 privind indicatorii de calitate pentru serviciile de comunicații electronice accesibile publicului (Monitorul Oficial, 2019, nr.94-99, art. 508). Actele de reglementate indicate au intrat în vigoare la 15 martie 2019.

În ceea ce ține de consolidarea capacității furnizorilor de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice în vederea asigurării accesului la proprietatea publică prin perfecționarea instrumentelor legale în acest sens prin ordinul MEI nr.280 din 04.06.2018 a fost constituit Grupul de lucru pentru elaborarea amendamentelor la Legea nr.28/2016. În trimestrul III 2019 este preconizată intervenția legislativă de transpunere deplină a prevederilor Directivei 2014/61/UE în Legea nr.28/2016, care presupune o abordare mai complexă și schimbări de amploare a regimului juridic privind utilizarea eficientă a infrastructurii fizice din perspectiva instalării de rețele de comunicații electronice.

O restanță importantă rămîne a fi proiectul de lege de modificare a Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007.

Servicii financiare

Pe parcursul semestrului I 2019, Banca Națională a Moldovei a inițiat procesul de elaborare a proiectului de modificare și completare a Legii nr. 114/2012 "Cu privire la serviciile de plată și moneda electronică" în sensul alinierii la prevederile Directivei (UE) 2015/2366. Actualmente, proiectul este în proces de definitivare internă în scopul pregătirii acestuia pentru consultări publice.

Totodată, la 25 februarie 2019 Banca Națională a Moldovei a încheiat un Acord de colaborare cu Ministerul Finanțelor cu privire la aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară, care conține clauze specifice de conlucrare eficientă între instituțiile respective în cazurile aplicării instrumentelor de rezoluție conform Legii nr. 232/2016 cu privire la redresarea și rezoluția băncilor.

În contextul implementării Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, la 4 aprilie 2019 a intrat în vigoare Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322 din 20 decembrie 2018. De asemenea, la 5 aprilie 2019, prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109 a fost aprobat Regulamentul cu privire la expunerile mari, în vigoare din 19 iunie 2019¹¹.

Servicii de transport

Restanțe la această secțiune rămân a fi: Proiectul hotărârii de Guvern privind nivelul minim de formare a navigatorilor, care are ca scop transpunerea Directivei 2008/106/CE; Proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.599-XIV din 30 septembrie 1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, care are ca scop transpunerea Directivei 1999/63/CE; Proiectul hotărârii de Guvern privind consolidarea securității navelor și a instalațiilor portuare, care are ca scop transpunerea Directivei 2005/65/CE Regulamentul (CE) nr.725/2004.

Achiziții Publice

Total acțiuni: 2

Realizate: 2

Nerealizate: 0

¹¹ Acțiunea dată va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2019.

Pe parcursul semestrului I, Agenția Achiziții Publice a organizat 24 seminare de instruire la care au participat 673 de reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, în cadrul cărora participanții au fost informați despre noile reguli privind atribuirea contractelor de achiziții publice.

La fel, pe parcursul semestrului I, pe pagina www.ansc.md au fost publicate 248 anunțuri de desfășurare a ședințelor publice de examinare a contestațiilor și 308 de decizii aferente contestațiilor.

Sistemul de achiziții publice electronice (e-Achiziții) se află în proces de modernizare. Astfel, pe parcursul semestrului I a fost asigurată:

- administrarea infrastructurii tehnologice a sistemului MTender în cadrul platformei tehnologice guvernamentale comune MCloud;
- monitorizarea funcționării și accesibilității sistemului;
- integrarea sistemului MTender cu platforma Guvernamentală de Interoperabilitate MConnect;
- evaluarea nivelului de dezvoltare a funcționalităților curente a sistemului;
- organizarea interacțiunii între platformele electronice de achiziții și dezvoltatorul sistemului MTender;
- testarea funcționalităților platformelor electronice de achiziții și a portalului mtender.gov.md, în vederea confirmării deficiențelor raportate de către autoritățile contractante;
- consultarea autorităților contractante în vederea utilizării sistemului MTender pentru organizarea procedurilor de achiziții și depășirea dificultăților întâmpinate;
- participarea la seminarele de instruire organizate de platformele electronice de achiziții.

Drepturile de proprietate intelectuală

Total acțiuni: 4

Realizate: 3

Nerealizate: 1

Pentru consolidarea capacităților instituțiilor abilitate cu dreptul de control privind respectarea pe piață a drepturilor asupra indicațiilor geografice protejate pe parcursul semestrului I a fost organizată ședința membrilor Observatorului respectării drepturilor de proprietate intelectuală în format largit, cu participarea reprezentanților Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, Serviciului Vamal și Procuraturii Generale.

Pe parcursul semestrului I, 2019, AGEPI a realizat trei activități în contextul colaborării cu Uniunea pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (UPOV).

Totodată, AGEPI a publicat rapoartele anuale în domeniul proprietății intelectuale, și anume: Raportul anual al AGEPI pentru anul 2018, publicat în luna martie 2019; Raportul național privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova pentru anul 2018, publicat în luna aprilie 2019, care prezintă o imagine de ansamblu asupra situației în domeniul respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova, fiind realizat în baza datelor colectate de la autoritățile responsabile de asigurarea și monitorizarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

În ceea ce ține de instruirea judecătorilor și altor actori ai sistemului de justiție în domeniul proprietății intelectuale, inclusiv în cadrul programului de formare continuă al Institutului Național

al Justiției pe parcursul semestrului I al anului 2019, AGEPI în comun cu INJ a organizat două cursuri de instruire în domeniul proprietății intelectuale pentru reprezentanții sistemului judecătoresc antrenați în procesul de formare continuă. Cursurile de instruire menționate au avut drept scop sporirea cunoștințelor reprezentanților sectorului justiției din Republica Moldova privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în contextul examinării litigiilor în domeniul proprietății intelectuale, în cadrul acestora, în perioada de referință, fiind instruite 85 de persoane. Adicional, fiind organizate alte 4 seminarii de instruire destinate judecătorilor.

Concurența

În cadrul Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană pentru perioada 2017–2019 nu au fost planificate acțiuni cu termenul de realizare semestrul I 2019.

Totodată, menționăm că au fost aliniate 18 scheme de ajutoare de stat existente, fiind astfel realizat înainte de termen indicatorul propus pentru anul 2019 (10% - scheme aliniate). Totodată, în scopul evaluării ajutoarelor de stat, Consiliul Concurenței a autorizat 8 măsuri de sprijin, după cum urmează: 4 pentru SIEG, 2 pentru dezvoltare regională, 1 pentru subvenționarea creării locurilor de muncă și 1 pentru ajutor de stat sectorial.

În ceea ce ține de consolidarea cooperării și a dialogului cu alte instituții de concurență și organizații internaționale în domeniul aplicării Legii concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 și Legii nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat în conformitate cu rigorile Uniunii Europene în vederea pe parcursul semestrului I, 2019 au fost realizate 5 vizite de studiu sau de schimb de experiență.

Întru realizarea măsurii de promovare a culturii concurențiale pe parcursul semestrului I, au fost realizate pe subiecte de concurență 17 evenimente cu participarea a circa 97 de reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului de afaceri, ai mass mediai, ai institutelor de politici publice, studenți etc. Totodată, 550 de reprezentanți din 352 de autorități publice centrale și locale (19 APC, 333 APL) au fost instruiți și consultați cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană în cadrul a 63 de evenimente publice.

La fel, întru fortificarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței și asigurarea cu resurse umane calificate în domeniul concurenței și ajutorului de stat au fost desfășurate 2 concursuri pentru ocuparea a 29 de funcții publice vacante și 1 funcție publică de conducere de nivel superior. În urma finalizării concursurilor au fost numite în funcție publice de conducere și execuție 18 persoane. Totodată, prin Hotărârea Parlamentului nr. 8 din 07.02.2019 privind aprobarea structurii organizatorice și efectivului – limită de personal ale Consiliului Concurenței, a fost modificată structura și numărul de personal care constituie în prezent 130 de unități.

Comerț și dezvoltare durabilă

Total acțiuni: 1

Realizate: 0

Nerealizate: 1

În Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană 2017–2019 pentru perioada semestrului I 2019 a fost planificată o singură

acțiune, care însă nu a fost realizată, proiectul Codului silvic (redacția nouă) fiind la etapa de definitivare.

TITLUL VI: ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL

Total acțiuni - 4

Numărul acțiunilor realizate - 2

Numărul acțiunilor nerealizate - 2

Nivelul de realizare a acțiunilor - 50%

Capitolul 1. Asistență Financiară

Total acțiuni: 2

Realizate: 0

Nerealizate: 2

Nu au fost publicate Raportul privind implementarea tratatelor internaționale privind acordarea asistenței externe nerambursabile pentru primul semestru al anului 2019 (în proces de elaborare de către Ministerul Finanțelor) și Raportul cu privire la asistența externă acordată Republicii Moldova, în perioada 2017-2018 (în proces de elaborare). Totodată, menționăm că MAEIE a remis Cancelariei de stat în ianuarie 2019 Raportul privind implementarea tratatelor internaționale.

Capitolul 2 Dispoziții antifraudă și control

Total acțiuni: 2

Realizate: 2

Nerealizate: 0

În vederea consolidării guvernantei din domeniile specifice gestionării finanțelor publice a fost aprobat raportul privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020 pe anul 2018.

Întru asigurarea unui proces eficient de asistență administrativă cu țările UE în domeniul vamal: Serviciul Vamal a expediat 88 de solicitări, dintre care au fost soluționate 68. De asemenea, Serviciul Vamal a solicitat asistență administrativă de la organele omoloage în 191 de cazuri.

A fost asigurată participarea, în calitate de observator, la Reuniunea anuală a oficiilor coordonare antifraudă (AFCOS), organizată de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

A fost efectuată o analiză strategică și 2 analize operaționale referitoare la obținerea și valorificarea mijloacelor din fondurile externe. Informația privind cazurile de fraudă, corupție sau alte nereguli, depistate în procesul de valorificare a fondurilor Uniunii Europene a fost prezentată Comisiei Europene și Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF).